

SIKKERHETSDATBLAD

NARVSVERTE

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	23.04.2010
Kjemikaliets navn	NARVSVERTE
Kjemikaliets bruksområde	Innfarging av lær, tre, piper, tørre blomster, leire og dekarasjon av egg.

Importør

Firmanavn	GRENLAND STEIN & SØLV AS
Postadresse	Storgata 211
Postnr.	N-3912
Poststed	PORSGRUNN
Land	Norway
Telefon	+47 35550472
Telefaks	+47 35559843
E-post	grenstho@online.no
Hjemmeside	www.grenstho.no
	-
Utarbeidet av	HMS-databladet er utarbeidet/ revidert av ApplySorco AS. Koppholen 6. Postboks 8040, N-4068 Stavanger. tlf. +47 51 63 90 00 website: www.ApplySorco.no
Nødtelefon	Giftinformasjonssentralen:22591300

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering	F; R11, R67
Klassifisering CLP	Flam. Liq. 2; H225 STOT SE3; H336
Farebeskrivelse	Meget brannfarlig. Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet.
Andre farer	Gjentatt hudkontakt kan produsere tørr hud samt fremkalle eksemer.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Propan-2-ol	CAS-nr.: 67-63-0 EC-nr.: 200-661-7 Indeksnr.: 603-117-00-0	Xi, F; R11, R36, R67	~ 9 %
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 Indeksnr.: 603-002-00-5	F; R11	~ 90 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		

FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.
Komponentkommentarer	Inneholder flere komponenter som ikke er merkepliktige

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra forurensningskilden. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs.
Innånding	Frisk luft og hvile. Skyll nese og munn med vann. Ved store pustevansker: Kunstig åndedrett eller oksygen. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Vask huden med såpe og vann. Fjern tilsølte klær og vask de før fornyet bruk. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opp til 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Svelging	Skyll munnen grundig og gi rikelige mengder melk eller vann forutsatt at den skadde ikke er bevisstløs. Aktivt kullsuspensjon. FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege øyeblikkelig!

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Tørrkjemikalier, sand, dolomitt e.l. Slokkes med vanntåke. Beholdere som er utsatt for varme, avkjøles med vann og fjernes fra brannstedet dersom dette kan skje uten fare.
Uegnet brannslukningsmiddel	Vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	MEGET BRANNFARLIG! Ved brann kan det dannes giftige gasser (CO _x) Damper kan danne eksplosive blandinger med luft Damp er tyngre enn luft og kan bre seg langs bakken til antenneskilder.
Personlig verneutstyr	Brannmannskaper må benytte frisklufttilført åndedrettsvern

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Røyking og bruk av åpen ild og andre antenneskilder er forbudt. Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå innånding av damper og aerosoler. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Avrenning eller utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn er forbudt. Unngå at væsken kommer i avløp, kjellere og arbeidsgraver.
Metoder til opprydding og rengjøring	Samles opp med absorberende, ikke-brennbar materiale i egnede beholdere. Farlig avfall. Innleveres til spesialmottak.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Sørg for god ventilasjon. Røyking og bruk av åpen ild forbudt. Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå innånding av damper og sprøytetåke. Bruk personlig verneutstyr se pk 8 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
Oppbevaring	Oppbevares i originalemballasje. Lagres i ventilert sone. Lagres adskilt fra antenneskilder, røyking forbudt. Tørt og kjølig. Oppbevares utilgjengelig for barn.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
2-Propanol	CAS-nr.: 67-63-0	8 t.: 100 ppm	2007

	EC-nr.: 200-661-7 Indeksnr.: 603-117-00-0	8 t.: 245 mg/m3	
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 Indeksnr.: 603-002-00-5	8 t.: 500 ppm 8 t.: 950 mg/m3	2007

Eksponeringskontroll

Anbefalte overvåkingsprosedyrer	Det bør gjennomføres målinger av: Løsemidler i arbeidsatmosfære. Måleresultatene bør underskride adm. norm. med god margin, helst <1/4 av adm. norm. Additiv faktor bør utregnes, denne bør være <<1, helst <1/4.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av damper må det brukes egnet åndedrettsvern med gassfilter (type A2).
Håndvern	Hansker anbefales ved langvarig bruk. Nitril. Gjennomtrengningstid > 8 timer.
Øyevern	Bruk godkjente vernebriller.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot langvarig eller gjentatt hudkontakt .
Annen informasjon	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Lukt	Karakteristisk
Farge	Gulaktig
Løselighet i vann	Blandbar.
Relativ tetthet	Verdi: 0,789 g/cm3 Kommentarer: 20 C
Kokepunkt/ kokepunktintervall	Verdi: 78 °C
pH (handelsvare)	Kommentarer: Nøytral
Flammepunkt	Verdi: 13 °C
Eksplosjonsgrense	Verdi: 3,3-19 vol%

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antenneskilder.
Materialer som skal unngås	Oksidasjonsmidler
Farlige spaltningsprodukter	Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO).
Stabilitet	Stabil under de foreskrevne oppbevaringsforholdene.

11. Toksikologisk informasjon

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Damp kan irritere luftveier og lunger. Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
Hudkontakt	Langvarig eller hyppig kontakt kan forårsake rødhet, kløe og eksem/sprekkdannelse.
Øyekontakt	Sprut kan medføre irritasjon.
Svelging	Kan virke irriterende og fremkalle magesmerter, brekninger og diaré.
Kroniske effekter	Langvarig eller hyppig innånding av damper i høye konsentrasjoner kan gi varige skader på nervesystemet, inkl. hjernen.

12. Miljøopplysninger

Toksikologisk informasjon

Akutt akvatisk, fisk	Verdi: > 1300 mg/l
----------------------	---------------------------

Fiske art: regnbueørret
Varighet: 96 timer

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Der finnes ingen data om produktets økotoksisitet.
Mobilitet	Produktet er blandbart med vann. Kan spres i vannsystemer. Produktet inneholder flyktige organiske forbindelser (VOC) som fordamper lett fra alle overflater.
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Kommentarer: Testperiode: 37-86 % i løpet av 5 dager
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er bionedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Produkten inneholder ikke stoffer som betraktes som bioakkumulerbare.
Miljøopplysninger, konklusjon	Får ikke slippes ut i drikkevann, avløp, mark.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 160509 andre kasserte kjemikalier enn dem nevnt i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08, Norsas: 7051
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Nei
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for spesialavfall.

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	ETHYLALCOHOL SOLUTION
Varenavn (nasjonalt)	ETYLALKOHOLLØSNING
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 1170 Klasse: 3 Fare nr.: 33 Emballasjegruppe: II Varenavn: ETYLALKOHOLLØSNING
Farlig gods RID	Status: Ja UN-nr.: 1170 Klasse: 3 Emballasjegruppe: II Varenavn: ETYLALKOHOLLØSNING
Farlig gods IMDG	Status: Ja UN-nr.: 1170 Klasse: 3 Emballasjegruppe: II EmS: F-E, S-D Varenavn: ETHYL ALCOHOL SOLUTION
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 1170 Klasse: 3 Emballasjegruppe: II Varenavn: ETHYL ALCOHOL SOLUTION

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Sammensetning på merkeetiketten	Propan-2-ol: ~ 9 %, Etanol: ~ 90 %
EC-etikett	Ja
R-setninger	R11 Meget brannfarlig. R67 Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet
S-setninger	S16 Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt. S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder. S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S36/39 Bruk egnede verneklær og vernebriller/ansiktsskjerm.
VOC	Maksimalt innhold av flyktige organiske løsemidler: 99 %

FAREPIKTOGRAMMER (CLP)

Signalord	Fare
Faresetninger	H225 Meget brannfarlig væske og damp. H336 Kan forårsake døsigheit eller svimmelhet.
Sikkerhetssetninger	P210 Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. P240 Beholder og mottaksutstyr jordes/potensialutlignes. P243 Treff tiltak mot statisk elektrisitet. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P303 + P361 + P353 VED HUDKONTAKT (eller i håret): Ta umiddelbart av alle tilsølte klær. Skyll/dusj huden med vann. P403 + P235 Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig. P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/spray. P271 Brukes utendørs eller i et godt ventilert område. P304 + P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til et sted med frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Transport om farlig gods:ADR/RID,IMDG,IATA. HMS-databladet er utarbeidet/revidert etter 1 ATP til CLP. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Administrative normer om forurensninger i arbeidsatmosfære. Forskrifter om helsefare-,brannfare-, eksplosjonsfare-,miljøfaremerking med veiledning. Norsk Stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet,DSB,Petroleumstilsynet).

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R11 Meget brannfarlig. R36 Irriterer øynene. R67 Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet
Leverandørens anmerkninger	SØRCO har ikke ansvar for feil eller mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør av det kjemiske produktet, oppgitt i seksjon 1 i HMS-datablader er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Utarbeidet/ revidert av SØRCO AS. Koppholen 6. Postboks 8040, 4068 Stavanger. tif. 51639000 webside: www.Sorco.no Kvalitetssikret av ApplySørco AS etter 1 ATP til CLP.
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Sørco AS